

og at Lyndet i et overilet Dieblig har forseet sig, men man kan dog ligesaagodt tænke sig, at det er begrundet i Huusbondens eller Madmoderens lunefulde Indfald, og et saadant Sludsmaal maa Lyndet saa føre omkring med sig for bestandigt. Det er dette, som gjør, at jeg uagtet Alt, hvad der af den sidste ærede Taler blev fremsført, og hvorved han ogsaa syntes at drage i Tvivl, at et saadant brændemærkende Sludsmaal ofte har ledet til, at det Individ, hvem det har rammet, har begyndt og endt Forbryderbanen, dog maa holde paa Lovforslaget. Jeg maa sige, at hvis det ærede Medlem i sin Functionstid havde bevæget sig i de lavere Instanser, vilde han vistnok igjennem de Procedurer, som der ere førte, have fundet godtgjort, at det Lynde, som saaledes har faaet et brændemærkende Sludsmaal og er blevet gjort til Gjenstand for Forhandlinger snart her og snart der, ofte derved er blevet forledet til at gaae bort fra den mere moralske Veie. Det er dette, som det nærværende Lovforslag vil raade Bod paa i Samfundets og Menneskelighedens Navn, og det er fra denne Side, at jeg vil tillade mig at anbefale det.

Tobiesen: Jeg kan heller ikke være enig med det ærede kongevalgte Medlem (Liebe), der før udtalte sig. Jeg maa tilbøjske erkjende, at der allerede ad administrativ Veie er udrettet en heel Deel af det, som er tilstøttet ved det Lovforslag, som vi her have til Behandling; men paa den anden Side forekommer det mig dog, at der, om end just ikke ved Lovforslaget i dets nuværende Form, saa dog ved et noget lignende vilde kunne fremkaldes et overordentligt stort Gode. Det forekommer mig, at man ikke med nogen Ret kan gjøre gjældende, at man ikke bør tage et enkelt Parti ud af en Lov og forandre det; i alt Fald kan der ikke være stor Betænkelighed derved, naar dette Parti af Loven virkelig staaer i skærende Modsetning til, hvad der ellers er gjældende og gangs Regel i vor Lovgivning. Jeg troer, at man intetsteds ellers hos os kan paavise en Lov, hvorefter en Person er tvungen til at lade sig nøie med en Erklæring, som en Anden afgiver om ham, og er pligtig til at føre denne Erklæring om med

sig. Det forekommer mig, at være netop det Mangelfulde ved den paagjældende Bestemmelse i Loven af 10de Mai 1854 eller — jeg vil kalde det med et stærkere Udtryk — at være noget virkelig Forkasteligt ved denne Lov, at den paatvinger den ene Medborger at skulle bære et af en anden Medborger paa ham sat Stempel omkring med sig, blot fordi den Første engang har staaet i et Contractsforhold til den Anden. Jeg erkjender, at Lyndeforholdet har en anden Side foruden Contractsforholdet; men den Side, som vi her igjennem Lovgivningen skulle ordne, er kun den reent juridiske Side af det. Hvis Forholdene vare, som de skulle være, kunde vi aldeles undvære en Lyndelov; thi det var jo saa givet, at Foll ogsaa i dette Forhold vare, som de skulle være; men det kan nu engang ikke tænkes. Det, vi her forhandle om, er, som sagt, kun den reent juridiske Side af Forholdet, saaledes som de to Personer staae ligeoverfor hinanden som Contraherende; men det er da en Uret, fordi en Medborger engang har staaet i et Contractsforhold til en anden Medborger, at han da skal vedblive at bære den anden Medborgers vilkaarlige paa ham satte Stempel omkring med sig. Det forekommer mig derfor, at man i ethvert Fald bør lade dette Lovforslag komme til 2den Behandling og saa søge at foretage de gængselige Forandringer deri, for at denne Sag, der nu stadigt i lang Tid har verseret mellem Lyngene, engang kan komme til en Afgjørelse, der i hvert Fald er nogenlunde taalelig. Jeg skal derhos tillade mig at foreslaae, at man ved Lovforslagets videre Behandling arbejder hen i den Retning, at det bliver en fri Overeenskomst mellem de to Parter, imellem Lyndet og Huusbonden, om de ville blive enige om, at der skal gives Sludsmaal eller ikke. Jeg indbrømmer selvfølgerigt, at man heller ikke paa den Maade ubetinget vil bringe det til, at Forholdet kommer i den rette Orden, og at der ogsaa vil kunne indvindes Betydeligt mod en saadan Ordning; men den har dog ikke det Odiuse ved sig, at den ene uden Videre skal tvinges til, naar Contractsforholdet er forbi, at bære det Stempel omkring med sig, som den anden Part har villet sætte paa ham.